

Изборният кодекс и гласуването на българите в чужбина

Въпросите, отнасящи се до реда и възможностите за гласуване на българските граждани в чужбина, вълнуват мнозина наши сънародници в Чешката република в навечерието на президентските избори. Пресцентър ПП ГЕРБ изпрати до редакцията на списание „Българи“ интервю с Искра Фидосова, председател на Комисията по правни въпроси в Народно-то събрание, предоставено от Радио България на БНР.

Искра Фидосова

Г-жо Фидосова, чл. 44, ал. 2 от Изборния кодекс гласи: „български гражданин, който желае да гласува заявява това не по-късно от 25 дни преди изборния ден в писмена форма, чрез заявление по образец подписано саморъчно и подадено лично, чрез писмо или в електронна форма до дипломатическото или консулското представителство на Република България в съответната държава“. Това, което вълнува много българи, е дали, подавайки си заявление по образец по интернет, е необходимо подпис, което ще наложи сканирането на заявлението или е необходим дори електронен подпис.

Ние за първи път регламентирахме много подробно гласуването в чуж-

бина, формирането на секционни изборителни комисии, организирането на целия изборен процес, подаването на заявления. За първи път се допуска такава облекчена форма на подаване на заявления – електронно, дистанционно по интернет. Това, което трябва да направят нашите сънародници в чужбина е да попълнят приложение № 16 от изборните книжа, което вече е обнародвано в Държавен вестник за участие в избора за президент и вицепрезидент на Р България. Да положат подпис под това удостоверение, да го сканират и в електронна форма да го изпратят до дипломатическото или консулското представителство на Р България в съответната държава. Като това следва да стане не по-късно от 25 дни преди самия

изборен ден. В самия образец всичко е описано.

Г-жо Фидосова, нашите сънародници бяха останали с впечатление, че изпращайки електронната форма чрез интернет, не би имало нужда от подпис. Целта им беше да не се сканират тези заявления.

Не е необходимо да се полага електронен подпис, а съвсем обикновен подпис, сканира се и се изпраща на съответния сайт на дипломатическото или консулското представителство на Р България в съответната страна – те обработват информацията. Това е заявление, за да ориентира българските власти, за да ориентира Централната изборителна комисия къде наистина трябва да подпомогне и да разкрие допълнителни секционни изборителни комисии, така че наистина всички граждани, всички наши сънародници, които са в чужбина и желаят да гласуват, да могат да упражнят това свое право на глас. Така че колкото повече подадат заявление сега, ще облекчат целия изборен процес. Веднъж затова къде, колко да разкрием секционни изборителни комисии допълнително извън дипломатическите и консулски представителства. И втори път тези хора да бъдат вписани предварително в този списък така, че в изборния ден да се дописват колкото може по-малко хора, за да става по-бързо. Ангажимент е на външно министерство да осигури такъв сайт, на който с вкарване на ЕГН всеки един

да може да направи справка – къде ще има разкрита секционна избирателна комисия и в коя той ще бъде включен, съобразно това заявление, което е подал вече.

Възможно ли е при наличието на консулска или дипломатическа служба в някакъв град, да се създадат повече изборни секции?

Секционни избирателни комисии могат да се разкрият навсякъде, където съответната приемаща държава позволява това, според законодателството на приемащата държава. И едно предложение – моля ви, изпратете информация къде ползват помещения, които могат да бъдат наети от българската държава, за да бъдат използвани за разкриване на секционни избирателни комисии. Нека това да бъдат помещения, които се използват от българската диаспора. Просто трябва всички да обединим усилията си, за да може наистина за първи път есента на 2011, на тези избори, да осигурим възможност всички български граждани, които желаят да гласуват в чужбина, да могат на практика да упражнят това свое право на глас.

Какво е разписал законодателят за състава на секционната избирателната комисия в чужбина и как нашите сънародници ще трябва да се активизират, за да участват в изборния процес?

Как се формира една секционна избирателна комисия, на какъв принцип? Формира се с квоти на всяка една партия и коалиция, която е представена в българския парламент. В българския парламент сме представени пет партии и коалиции, пет партии и коалиции имат парламентарни групи, тъй като това е изискването на закона. Съотношението се определя въз основа на съотношението като брой народни представители вътре в парламента. Партиите и коалициите правят предложение за попълване на състава. Освен представителите на партиите и коалициите, ЦИК назначава във всяка секционна избирателна комисия извън страната по един член предложен от министъра на външните работи или оправомощения от него зам.-министър. Ако партиите и коалициите от

партии не са си попълнили квотата с предложения, ЦИК не по-късно от 5 дни преди изборния ден назначава за членове на секционните избирателни комисии извън страната лица, предложени от ръководителите на съответните дипломатически или консулски представителства или от министъра на външните работи, или съответно от оправомощения от него зам.-министър.

Спомняме си за нарушенията по време на последните парламентарни избори. Как е разписана в изборния кодекс превенцията, за да не се опорочи изборният процес?

Ние констатирахме с една анкетна комисия в началото на 41 – то НС 2009 г. проблемите при провеждане на последните парламентарни избори. Записахме един текст, че когато приключи изборния ден и се обработят резултатите, секционната избирателна комисия сканира и незабавно изпраща самия избирателен списък. Така предотвратяваме възможността за злоупотреби, дописване, нагаждане впоследствие на самия избирателен списък. Затова е много важно пак на време да се сформират секционните избирателни комисии, да се знаят къде ще бъдат, да са окомплектовани като състав от членове. Отделно си остава грамата, която се попълва и се изпраща. Но в момента има много повече документи, които следва да бъдат изпратени, така че наистина да се предотврати всякаква възможност за злоупотреби, укриване на списъци, поправяне – това, което досега за съжаление се е случвало.

Сегашната ситуация, при която гласовете на българите в чужбина се преливат към тези подадени в страната, обезсмисля вота и ги обезкуражава, а от друга страна пък деформира вота на избирателите в страната. И още един много важен въпрос – той е за участието на българските граждани с двойно гражданство в политическия живот на страната. Мисли ли се за промяна на чл. 65, ал. 1 от Конституцията, т.е. да се дадат възможности на българските граждани с двойно гражданство да участват в политическия живот?

Този въпрос сме го коментирали, когато сме подготвяли текстовете за изборния закон. От всички членове още на временната комисия се прие, че за да говорим изобщо за промяна в районирането за парламентарните избори, за да говорим за създаване на такъв избирателен район в чужбина, трябва да имаме окончателни данни от преброяването, тъй като знаете, че досега работехме с данни от преди 11 г., които бяха доста неактуални. Сега вече имаме резултатите от последните два месеца от преброяването. Когато приключат тези избори, есента на 2011 г. ще започнем отново този дебат за съответна промяна по отношение на районирането. Това касае парламентарните избори, които са след 2 г., така че има достатъчно време да се работи по този въпрос.

Вие декларирате своето желание, че ще започне такъв дебат?

Да, аз съм го заявявала не за първи път и го препотвърждавам това. Нека да приключим с тези избори; след това имаме достатъчно време да коментираме тази тема, да погледнем официалните данни на НСИ и вече да преценим къде, каква промяна трябва да бъде предприета.

А що се отнася до тази идея за промяна на Конституцията?

Наистина е нужна промяна в Конституцията. Тази комисия, която в момента е сформирана и която аз председателствам, е единствено и само по отношение на този законопроект, който е за т.н. пакт за финансова стабилност. За всички други промени, включително и тази, която поставят нашите сънародници, трябва да бъдат инициирани разговори, консултации, дебат... Но първо трябва да има едно широко обсъждане и да се постигне някакъв консенсус и доколкото е възможно и подкрепа от повече парламентарни групи, защото без тяхната подкрепа няма как да се прави каквато и да било промяна в Конституцията.

Илияна Райчева

Радио България на БНР,

„Студио политика“

(Публикува се със съкращения)